

MASARYKOVA UNIVERZITA

Úvod do předmětu
Vnitřní správa
se zvláštním zaměřením
na shromažďování občanů

**BM507Zk Vybrané otázky správního
práva a veřejné správy II**

1. přednáška 22. 9. 2023

Petr Havlan

Úvod do předmětu

- ❑ prezentace k přednáškám budou vkládány do ISu a IO
- ❑ byla založena interaktivní osnova
- ❑ forma (způsob) zkoušky:
 - ❑ 1) ústní zkouška - při ní si student losuje 2 otázky s tím, že když odpověď na jednu otázku je hodnocena „neuspěl“, neuspěl v rámci celé zkoušky
 - ❑ 2) pokud si to vyžádá epidemická situace: písemná distanční zkouška, která bude sestávat z jedné otevřené („odpovídací“) otázky a pěti otázek testových s volbou jednoho ze čtyř řešení; podrobnosti ke zkoušce (přihlašování, vyplňování, hodnocení) budou uvedeny v interaktivní osnově v ISu
- ❑ tematické okruhy ke zkoušce byly vloženy do ISu

Osnova přednášky a její cíl

- vnitřní správa
 - pojem
 - struktura
 - organizace
 - právo shromažďovací

Cíl: cílem této přednášky je, aby studenti byli s to vymezit a v tom podstatném přiblížit pojem vnitřní správy, její strukturu a organizaci, jakož i blíže představit správu při výkonu práva shromažďovacího.

Vnitřní správa - pojem

- ❑ „tradiční“ odvětví (úsek) veřejné správy (dříve správa policejní), původně zahrnující veškerou správní činnost státu, kromě správy finanční, správy vojenské, správy zahraniční a správy justiční
- ❑ postupně (zejména v období liberálního právního státu) se z tohoto odvětví vydělovala nová specializovaná odvětví (úseky) státní správy (např. správa zdravotnictví, správa školství, správa dopravy či později bezpečnostní správa)
- ❑ lze vymezit negativně (ve vztahu ke „zbylé“ veřejné správě) či pozitivně (z hlediska obsahu – viz dále)

Vnitřní správa – struktura

- **Zabezpečení osobního stavu obyvatelstva**
 - jméno a příjmení, matriky (z.č.301/2000 Sb.)
 - evidence obyvatel (z.č.133/2000 Sb.)
 - občanské průkazy a cestovní doklady (z.č.328/1999 Sb. /od 1.2.2022 z.č.269/2021 Sb./ a z.č.329/1999 Sb.)
 - cizinecké (z.č.326/1999 Sb.) a azylové právo (z.č.325/1999 Sb.)
 - státní občanství (z.č.186/2013 Sb.)

Vnitřní správa – struktura

☐ Ochrana osobních údajů

- ☐ z.č.110/2019 Sb., o zpracování osobních údajů + GDPR (Obecné nařízení o ochraně osobních údajů, které představuje nový právní rámec ochrany osobních údajů v evropském prostoru /od 25. května 2018 přímo stanovuje pravidla pro zpracování osobních údajů, včetně práv subjektů údajů - fyzických osob/)

☐ Archivnictví, spisová služba, vidimace a legalizace

- ☐ z.č.499/2004 Sb., o archivnictví a spisové službě, a z.č.21/2006 Sb., o ověřování shody opisu nebo kopie s listinou a o ověřování pravosti podpisu (zákon o ověřování)

☐ Územní členění státu, státní symboly a sčítání lidu

- ☐ z.č.51/2020 Sb. , z.č.3/1993 Sb. a z.č.332/2020 Sb.

☐ Právo shromažďovací

☐ (právo sdružovací)

- ☐ občanský zákoník

Organizace vnitřní správy (státní správa)

- ❑ **Ministerstvo vnitra (ústřední orgán státní správy)**

- ❑ z.č.2/1969 Sb.

- ❑ **Orgány kraje**

- ❑ **Orgány obcí (všech typů)**

- ❑ **Celní správa**

- ❑ **Policie České republiky**

- ❑ ...

Právo shromažďovací

- ❑ výkon tohoto práva slouží k využívání svobody projevu a dalších ústavních práv a svobod, k výměně informací a k účasti na řešení veřejných záležitostí
- ❑ **zák. č. 84/1990 Sb., o právu shromažďovacím**
- ❑ čl. 19 Listiny základních práv a svobod
- ❑ čl. 19/2 LZPS: *„Toto právo lze omezit zákonem v případech shromáždění na veřejných místech, jde-li o opatření v demokratické společnosti nezbytná pro ochranu práv a svobod druhých, ochranu veřejného pořádku, zdraví, mravnosti, majetku nebo pro bezpečnost státu. Shromáždění však nesmí být podmíněno povolením orgánu veřejné správy.“*
- ❑ čl. 11 Evropské úmluvy o ochraně lidských práv a základních svobod

Právo shromažďovací (§ 1)

- ***každý má právo pokojně se shromažďovat*** (odst. 1)
 - výkon tohoto práva slouží občanům k využívání svobody projevu a dalších ústavních práv a svobod, k výměně informací a názorů a k účasti na řešení veřejných a jiných společných záležitostí vyjádřením postojů a stanovisek (odst. 2)
 - za shromáždění ve smyslu tohoto zákona se považují též pouliční průvody a manifestace (odst. 3)

Výkon působnosti ve věcech práva shromažďovacího (§ 2)

- ❑ přenesená působnost
- ❑ obecní úřad, v jehož územním obvodu se má shromáždění konat,
- ❑ pověřený obecní úřad, přesahuje-li místo konání shromáždění územní obvod obecního úřadu
- ❑ krajský úřad, pokud místo konání shromáždění přesahuje správní obvod pověřeného obecního úřadu
- ❑ Ministerstvo vnitra, pokud místo konání shromáždění přesahuje hranice kraje
 - ❑ zákon užívá legislativní zkratky "úřad"

Oznamovací princip (§ 4)

- ❑ realizace shromažďovacího práva je založena na *oznamovacím principu*
- ❑ nepodléhá tak předchozímu povolení
- ❑ v některých případech zákon nepředepisuje ani tuto povinnost (shromáždění členů právnických osob, náboženská shromáždění apod.)
- ❑ rada obce může nařízením určit místa, kde lze konat shromáždění bez oznámení, včetně stanovení doby, kdy se taková shromáždění konat nesmějí

Svolání shromáždění (§ 3 a násl.)

- ❑ oznámení podává „svolavatel“ shromáždění
 - ❑ „svolavatelem“ může být občan starší 18 let nebo právnická osoba se sídlem na území ČR anebo skupina osob
- ❑ oznámení se podává v písemné formě tak, aby bylo doručeno nejméně 5 dní předem (v odůvodněných případech může „úřad“ přijmout oznámení i v kratší lhůtě)
- ❑ v oznámení musí být uveden zejména účel shromáždění, den, místo a doba zahájení, předpokládaný počet účastníků, identifikace svolavatele atd.

Činnost „úřadu“

- ❑ nemá-li oznámení všechny náležitosti, úřad svolavatele neprodleně vyzve k opravě či doplnění
- ❑ neodstraní-li svolavatel vady oznámení ve stanovené lhůtě anebo se nejedná o shromáždění podle zákona o právu shromažďovacím, úřad oznámení usnesením bez zbytečného odkladu odloží (o příp. odvolání musí být rozhodnuto do 3 dnů)
- ❑ úřad posoudí oznámené shromáždění z pohledu zachování veřejného pořádku, bezpečnosti místa a účastníků, ale také účelu, který nesmí být protiprávní či protiústavní

Zákaz/rozpuštění shromáždění

- ❑ směřuje-li shromáždění k výzvě popírat nebo omezovat osobní, politická nebo jiná práva občanů pro jejich národnost, pohlaví, rasu, původ, politické nebo jiné smýšlení, náboženské vyznání a sociální postavení nebo k rozněcování nenávisti a nesnášenlivosti
 - ❑ a z těchto důvodů by účel shromáždění směřoval k výzvě dopouštět se násilí nebo hrubé neslušnosti či jinak porušovat ústavu a zákony
- ❑ o zákazu musí být rozhodnuto bezodkladně, nejpozději však do 3 dnů od okamžiku, kdy bylo doručeno oznámení
- ❑ proti rozpuštění shromáždění může svolavatel nebo účastník shromáždění podat do 15 dnů žalobu

Místa vyloučená z „realizace“ shromáždovacího práva

- ❑ zakázána jsou shromáždění v blízkosti budov Parlamentu České republiky
 - ❑ specifikace míst je provedena v příloze zákona
- ❑ do 31.10.2016 byl zákaz stanoven „v okruhu 100 m od budov zákonodárných sborů nebo od míst, kde tyto sbory jednají“

Povinnosti svolavatele (§ 6)

- ❑ poskytnout úřadu na jeho žádost součinnost nezbytnou k zajištění řádného průběhu shromáždění, zejména plnit pokyny úřadu a Policie České republiky a splnit povinnosti stanovené zvláštními právními předpisy
- ❑ zajistit potřebný počet způsobilých pořadatelů starších 18 let
- ❑ být přítomen na jím oznámeném shromáždění a řídit průběh shromáždění tak, aby se podstatně neodchylovalo od účelu shromáždění uvedeného v oznámení
- ❑ dávat závazné pokyny pořadatelům

Povinnosti svolavatele

- ❑ dbát o pokojný průběh shromáždění a činit opatření, aby nebyl narušován
- ❑ shromáždění ukončit
- ❑ nepodaří-li se svolavateli při narušení pokojného průběhu shromáždění zjednat nápravu, požádá bez zbytečného odkladu o potřebnou pomoc úřad nebo Policii České republiky a vlastními prostředky vyzve účastníky k obnovení pokojného průběhu shromáždění
- ❑ může tak učinit též, jestliže se účastníci po ukončení shromáždění pokojně nerozejdou.

Povinnosti účastníků shromáždění (§ 7)

- ❑ dbát pokynů svolavatele a pořadatelů a zdržet se všeho, co by narušilo řádný a pokojný průběh shromáždění
- ❑ po ukončení shromáždění se pokojně rozejít
- ❑ je-li shromáždění rozpuštěno, neprodleně opustit místo shromáždění; v rozchodu jim nesmí být žádným způsobem bráněno
- ❑ účastníci shromáždění nesmějí mít u sebe střelné zbraně, výbušniny nebo pyrotechnické výrobky, jakož i jiné předměty, jimiž lze ublížit na zdraví, lze-li z okolností nebo z chování účastníků usuzovat, že mají být užity k násilí nebo pohrůžce násilím
- ❑ účastníci shromáždění nesmějí mít obličej zakrytý způsobem ztěžujícím nebo znemožňujícím jejich identifikaci

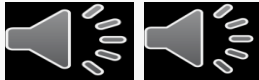

Působnost příslušného úřadu (§ 8)

- ❑ úřad může s ohledem na místní podmínky nebo na veřejný pořádek navrhnout svolavateli, aby se shromáždění konalo na jiném místě nebo v jinou dobu
- ❑ v nezbytných případech pro účely ochrany veřejného pořádku nebo práv a svobod jiných může úřad rozhodnutím stanovit podmínky konání shromáždění
- ❑ zástupce úřadu (popř. příslušník Policie ČR) může v místě shromáždění udílet pokyny sloužící k zajištění účelu shromáždění, k odstranění rozporů při střetu práv více svolavatelů, včetně pokynu k úpravě místa konání shromáždění, nebo při střetu různých práv a k ochraně veřejného pořádku, zdraví a majetku
- ❑ případný zásah do práva na svobodu shromažďování nebo jiného práva musí šetřit jeho podstatu a nepřekročit nezbytnou míru k dosažení účelu sledovaného zákonem

Konání zakázaného shromáždění (§ 12)

- ❑ výzva zástupce úřadu k neprodlenému ukončení shromáždění
- ❑ zástupce úřadu může shromáždění rozpustit, jestliže nastaly okolnosti, které by odůvodnily jeho zákaz, nebo je-li zakázáno ze zákona (platí i pro shromáždění, která se neoznamují)
- ❑ shromáždění může být rozpuštěno, jestliže se lze důvodně domnívat, že jeho účastníci při něm páchají trestné činy, pokud se účastníci neřídí rozhodnutím úřadu nebo nebyly splněny povinnosti účastníků shromáždění a nápravu se nepodařilo zjednat jiným způsobem
- ❑ rozpuštění je zásahem na místě; shromáždění rozpouští zástupce úřadu výzvou svolavatel, aby shromáždění ukončil; pokud svolavatel neučiní účinná opatření, aby se účastníci pokojně rozešli, zejména je nevyzve k rozchodu, sdělí zástupce úřadu účastníkům, že shromáždění je rozpuštěno, a vyzve je, aby se pokojně rozešli

Přestupky (§ 14)

- **fyzických osob**
 - přestupky svolavatele (odst. 3), účastníka (odst. 2) i „kolemjdoucího“ či odpůrce shromáždění (odst. 1)
 - pokuta až *do výše 15 000 Kč*
- **právnických osob**
 - pokuta až *do výše 30 000 Kč*

Mimořádná opatření (§ 19)

- ❑ ustanovení zákonů o mimořádných opatřeních v době vyhlášení stavu nebezpečí, nouzového stavu, stavu ohrožení státu nebo válečného stavu a o opatřeních proti šíření infekčních onemocnění **mají přednost**
- ❑ **§ 5 písm. d) krizového zákona** (zák. č. 240/2000 Sb., o krizovém řízení): za nouzového stavu nebo za stavu ohrožení státu lze na nezbytně nutnou dobu a v nezbytně nutném rozsahu omezit právo pokojně se shromažďovat ve vymezeném prostoru území ohroženého nebo postiženého krizovou situací

Prameny ke studiu

- *základní*
 - Jurníková, J. a kol. *Správní právo. Zvláštní část. Studijní text pro bakaláře. 1. vydání.* Brno: Masarykova univerzita, 2013, s. 14 a násl.
- *doporučené*
 - Jurníková, J. a kol. *Správní právo: zvláštní část. 6. vydání.* Brno: Masarykova univerzita, 2010, s. 7 a násl.
 - Potěšil, L., Bražina R., Hejč, D., Králová, A., Svoboda T. *Správní právo - zvláštní část : (v příkladech a otázkách).* 2. vydání. Brno : Masarykova univerzita, 2021, s. 17 a násl.